

modtage de første grammatiske Begreber af dette Sprog, som vel er dødt, men som selv i sin Grav er Moder til saameget af den sproglige Udvikling og Moder til næsten den hele grammatiske Opfattelse, som gaar igjennem Nutidens europæiske Folkelag. Der er, saa sælsomt det kan lyde for deres Dren, intet Unaturligt i at lægge Latin til Grund, selv paa de laveste Trin af Skolelivet, og Forholdet i saa Henseende i Skotland bærer praktisk Vidnesbyrd om, at der ikke paa dette Grundlag opffruer en kunstig Undervisning, men at der virkelig leveres en Dannelse, hvorved Almuen bliver istand til ganske anderledes end andre Steder at sende sine bedst begavede Sønner op i andre Lag af Samfundet og lade dem der indtage de Pladser, som hos os efter vore Forhold Almuesbørn kun efter meget haarde og vanskelige Kampe ere istand til at indtage. Altsaa for mit Bedkommende vilde jeg hellere end gjerne følge Flertallet i den Opfattelse, det gjør gjældende, at Latinen bør være Grundlaget for den grammatiske Undervisning i alle de Grene, hvori Skolen maa deles. Men det fremgaar af Betænkningen, at dette er et Punkt, hvor Flertallet ikke hænger saa nøje fast sammen, men er et af dem, hvor enkelte Medlemmer gjerne vilde svigte den ellers saa trofast forsvarede Fane og slutte sig til Medlemmer af Mindretallet. Naar vi, Mindretallet, er kommet til i sin Opstilling at fjerne Latinen, og naar jeg for mit Bedkommende har kunnet deltage deri, saa er det væsentligt i Kraft af den Erkjendelse, at, medens den ærede Kultusminister har stillet op som et af sine Formaal med Lovforslaget, at gjøre en grundig Ende paa den store Overlægselse og Sammentrængen af Fag, der er til Skade, ikke blot for den legemlige og aandelige Udvikling i Skoletiden, men ogsaa for det Grundlag, der overhovedet kan opnaas igjennem den lærde Skole, og har villet fjerne nogle af de Fag, som hidtil have tynget paa Eleverne, — saa har han dog ikke praktisk gennemført dette paa en tilstrækkelig eller fyldestgjørende Maade, idet hans Deling jo først skulde indtræde paa det Punkt, som efter de nuværende Forhold maa betegnes ved den fuldendte 6te Klasse. Det er nu imidlertid vor Overbe-

visning, at Overlægselsen gaar dybere ned end til den 6te Klasse, og vil man altsaa gjøre noget alvorligt for at raade Bod paa de Under og Ulemper, man nu har Die for, saa maa man gaa nedefor dette Trin, idetmindste til 4de eller 5te Klasse. I det Forslag, som i sin Tid blev afgivet af den angaaende Spørgsmaalet om Sorø Akademis Udvidelse nedsatte Kommission, hvoraf jeg havde den Ære at være Medlem, findes der et Udsnit, som bekræfter sig med Omordningen af den lærde Skole i Sorø under de forudsættninger, som ere givne i Betænkningens foregaaende Udsnit. I denne Udtalelse har jeg for mit Bedkommende kunnet give et Udtryk for, hvad jeg i det Hele helst vilde søge at gennemføre. Seg var saa heldig at faa Tilslutning hos mine Kolleger i Kommissionen til en Plan, som jeg tror vilde tilfredsstille den Opgave, at raade Bod paa Overlægselsen og dog holde den hele Undervisning paa et samlet fast Grundlag, og navnlig med Latin som det fælles grammatikalske Fundament; men dette Udsnit af Betænkningen, til hvilken jeg saa meget mere her tør henvise, som den er bleven omdelt til Folkethingets Medlemmer, forudsætter tillige, at Skolen bliver bestaaende med samtlige sine nuværende Klasser, saaledes at der altsaa bliver en Mulighed for at tage Latin op allerede i nederste Klasse og gennem 3—4 Aar at gjøre den til Grundlag for den grammatikalske Undervisning. Som Følge deraf kunde vi altsaa opstille hele Systemet saaledes, som vi have gjort det, med den Betingelse, at Latin skulde være det fælles grammatikalske Fundament. Men efterat vi nu i Udvalget have set os nødsagede til, for mit Bedkommende modstræbende, at høre os for Fordring om Indskrænkning i de lærde Skoler, og altsaa give Slip paa de to nederste Klasser, og idet vi ikke ere uden Frygt for, at endnu flere Klasser kunde gaa i Løbet, fra det Diebtik have vi faaet Valget mellem helt at opgive Latinen eller at fordrø det ubetinget til Skolens Ende, og da har jeg ikke betænkt mig paa at gjøre det forøvrigt meget store Skridt at sige: Universitetet skal for Fremtiden være aabent ogsaa for dem, i hvis hele Skoleundervisning der slet ingen Latin har været,